

'43 *South-East Asia Command* ging heten, niets, want dat de nieuwe opperbevelhebber daar, de Brit Mountbatten, in tegenstelling tot de Amerikaan MacArthur, besloot de OSS wèl tot zijn gezagsgebied toe te laten, had niets met van Mooks bemoeienissen te maken maar vloeide voort uit Mountbattens besef dat hij zo weinig krachten had dat elke aanvulling hem welkom was. Wat van Mook wèl had bereikt, was dat zijn verhouding met Furstner en Helfrich ernstig was verstoord.

★

Als wij nu verder gaan beschrijven wat de Nederlandse geheime diensten, na al die mislukkingen in de eerste anderhalf jaar na de bezetting van Indië door de Japanners, verricht hebben in de twee jaar die daarop volgden, dan willen wij met Ceylon beginnen.

Ceylon — de rest van de oorlog

Schrijvend over Ceylon hebben wij tot dusver, wat de Britse geheime diensten betrof, slechts melding gemaakt van de *Special Operations Executive* (SOE) die een *Anglo-Dutch Country Section* bezat welke voor haar operaties gebruik maakte van militairen van het Korps Insulinde, maar hoe stond het met de Britse *Military Intelligence*?

Zij had in Singapore een bureau gehad, het *Inter-Services Liaison Department*, oftewel het *ISLD* — dat was bij de val van die grote havenstad bijna geheel verdwenen maar het werd van de tweede helft van '42 af op Ceylon langzaam opnieuw opgebouwd en had, toen in september '43 *South-East Asia Command* werd opgericht, alweer een vrij grote omvang gekregen. Ook door dat *ISLD* werden geheime agenten uitgezonden, overigens, voorzover wij weten, niet naar Sumatra. Er kwamen bij het bureau voorts alle inlichtingen binnen die door Britse en andere strijdkrachten tijdens hun operaties werden verzameld, en het kreeg tevens de beschikking over veel van wat men van de Japanners te weten kwam als gevolg van het breken van de Japanse codes.

Eind '43 nu ging tevens de OSS van Ceylon uit opereren, zulks onder leiding van de Amerikaanse natuuronderzoeker Ripley, die wij in het voorafgaande al noemden. Wat die OSS op Sumatra heeft ondernomen,